

MAATALOUS

Harkinnassa lannan muuttaminen bioenergiaksi

Peter Jägerskiöld kysyy, missä kaksi-suuntaiset sähkömittarit viiptyvät.

KEMIÖNSAARI

Sjölaxin tilalla Kemiönsaaressa harkitaan ilmastotarkoituksien osallistumista. Tila on mukana kotikunnan biokaasuhankkeessa. Kemiönsaaressa tehdään selvityksiä myös siellä toimivan maatalousoppilaitoksen ja kunnan jätevedenpuhdistamon lietteiden käyttämisestä energianlähteenä.

”Vaikka talkoissa tehdäänkin usein ilmaista työtä, on vaakakupissa tekijöitä, joita pitää punnita tarkkaan ennen suurta investointipäätöstä.” Sjölaxin isäntä Peter Jägerskiöld sanoo.

”Ratkaisussa auttaisi, jos Suomessa vihdoin otettaisiin käyttöön kaksisuuntaiset sähkömittarit. Silloin, kun tila tuottaa itse sähköä valtakunnan verkkoon, tila myös saisi siitä tuloja. Se olisi oikeudenmukaista.”

Peter Jägerskiöld on lähenergian kannattaja. Suuret voimat ja ydinvoima eivät ole hänen kannatuslistallaan korkealla.

Lantaa jää laitumelle

Sjölaxissa tuotetaan viljaa, myydään polttopuuta ja kasvatetaan lihakarjaa. Polttopuiden ja viljan kuivattamiseen kuluu valtavat määrät energiaa.

”Keskimääräinen sähkölasku kuukaudessa on parintuhannen euron luokkaa. Se tietenkin vaihtelee vuodenaikojen mukaan. Olemme käyttäneet haketta esimerkiksi kuivureiden pyörittämiseen jo pitkään,” Peter Jägerskiöld kertoo.

”Jos rakennamme uuden biokaasutamon, meidän täytyy mieltä tarkkaan, kuinka paljon lisää työtä sen pyörittäminen teettää ja miten se mahtuu muiden töiden joukkoon.”

”Tarkoituksena on, että teemme lannasta biokaasua ja sillä edelleen sähköä ja lämmintä vettä. Lihakarjamme on kuitenkin laiduntamassa monta kuukautta

vuodesta. Mistä silloin tarvittava polttoaine kaasuttamoon saadaan”, isäntä pohtii.

Biomassakin kävisi

Sjölaxin kartano on meren rannalla, missä kasvaa paljon ruokoa. Merenrannan pohjukka on Natura-alueita.

Ruo'on määrä on isännän mukaan ratkaisevasti vähentynyt sekä karjan laiduntamisen että tilan maidon kautta kulkevan hanhimuuton takia. Hanhet popisivat muuttomatkallaan suihinsa myös tilan peltojen viljanjyviä. ”Hanhet syövät ruokoa meiltä päin ja lehmät rannan suunnasta. Pieneen voimalaan kerättävää ruokomäärää varten ei kannata rakentaa suuria korjuujärjestelmiä.”

Oikea tekniikka

Merentarttilalla huoli veden tilasta on arkea. Leväkesinä isäntä käy päivittäin tarkistamassa tilanteen rantalaitumilla.

”Olisi katastrofi, jos rannoille tulisi sinilevää. Onneksi olemme toistaiseksi selvinneet pelkällä huolella ja pelolla.”

Suurin osa Sjölaxin pelloista ja laitumista on merta kohti viettävillä alueilla. Niiden läpi virtaa joki, jonka rannoille on aidattu suojavyöhykkeet. Isäntää surettuu, että rannkatteet ovat silti vieneet maata mennessään.

Biokaasutuksessa tehtäisiin energiaa kuivalannasta, jota yli satapäinen lihakarja tuottaa runsaasti. Pihattoon puhalletaan päivittäin olkisilppua ja kuivalanta varastoidaan.

”On tärkeää löytää oikea tekniikka kuivalannalle, koska meillä ei ole lietesäiliöitä. Olisi järjestöä liottaa lantaa uudelleen, kun se on kertaalleen kuivitettu”, isäntä pätkäilee.

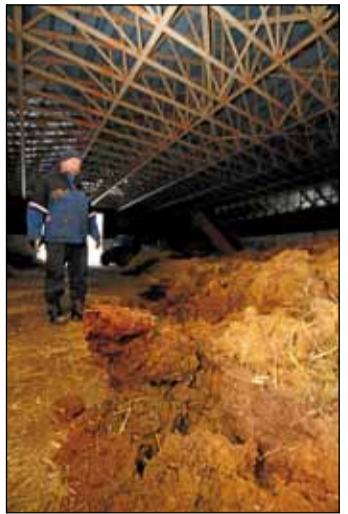
Tilan peltohehtaarit riittävät lannan levitykseen. Peter Jägerskiöld sanoo, että ravinteet eivät energiantuotannossa katoa.

”Fosfori ja typpi saadaan paljon vähemmän tilaa vievään muotoon. Niistä ei levitetäsiäsi aiheudu juurikaan hajuhaittaa. Kuljettaminen kauemmaskin tulee helpommaksi ja sitä kautta myös ilmastoystäväisemmäksi.”

HIA SJÖBLOM

Christer (vas.) ja Peter Jägerskiöld selvittävät energiantuotannon mahdollisuuksia. Miehet korostavat, että energiaa tilalla kuluu valtavat määrät. Esimerkiksi ilmastomuutoksen seurauksena runsastuvat sateet edellyttävät lisää viljan ja puutavaran kuivatusta.

Peter Jägerskiöld suunnittelee biokaasutamon rakentamista. Kuivikelannasta tehtäisiin energiaa.

Sjölaxissa myydään myös polttopuuta.

HANKE

Järkevästi kohti ilmastomuutosta

Järki on Baltic Sea Action Groupin ja Luonnon- ja Riistanhoitosäätiön yhteinen hanke.

Sen tavoitteena

on edistää maatalouden järjestyä ratkaisuja, jotka suojelevat vesistöjä ja edistävät luonnon monimuotoisuutta.

Hanketta rahoittavat muun muassa Louise ja Göran Ehrnroothin säätiö, Sophie von Julinin säätiö sekä Suomen Kulttuurirahasto.

Järki-hanke julkaisee

nettisivuillaan www.jarki.fi kymmenen järki-iskua.

Tänään maanantaina avattavan joulukuun iskun aiheena on ilmastomuutos. Ensimmäinen isku käsittelee kierrätysmaataloutta, toinen monimuotoisuutta, kolmas ravinnekuormitusta ja neljäs kasvipeitteisyyttä.

Ihminen on toiminnallaan horjuttanut kaasujen kierron tasapainoa. Maatalousmaat, kotieläinten ruuansulatus sekä niiden lanta ja maataloudessa käytettävä energia ja sen tuotanto lisäävät kasvihuonepäästöjä. Ilmaston lämpeneminen avaa uusten lajikkeiden lisäksi väyliä vieraille lajeille, kuten espanjanruetaanalle.

Kasvihuonepäästöt lisääntyvät maailmassa, vaikka niiden rajoittamiseksi on solmittu useita sopimuksia. Suomessa suurimmat päästöt tulevat keskitetystä energiantuotannosta ja lämmityksestä (44 %), teollisuudesta (18%) ja liikenteestä (16%). Maatalouden päästöjen osuus on 9 %. Määrä on viime vuosina laskenut.

TILA

Sjölaxin tila

Samalla suvulla yli 500 vuotta 210 hehtaaria peltoa ja lisäksi 70 ha rantalaitumia Noin 120-päinen lihakarja Tilan päätuotantosunnat: kasvinviljely, emolehmit ja metsätalous

Tilalla asuvat isäntäpari Peter ja Sonja Jägerskiöld, heidän nuori tyttärensä Emma, poika Christer Malin-avainomansa kanssa sekä isännän vanhemmat Christer ja Hilikka.

Viljojen ostohintoja euroa/tonni, alv 0 %

Osa hinnoista päivän hintoja, osa viikkohintoja	
■ Vehnä	
Agrimarket	233-235 ↓
Avena	235 ↓
Fazer 1)	237 ↓
Helsingin Mylly	230-237 ↔
Kesko	236-240 ↔
(valk. väh. 12,0 %) 2)	
Kinnusen Mylly	240 ↔
Myllyn Paras	235 ↔
Raisio (sakol. 180-219)	233 ↓
(sakoluku 220-)	235-239 ↓
Y-maatalous 3)	235 ↓
Viking Malt (Amaretto)	235 ↔
■ Luomuvehnä	
Agrimarket	340 ↔
Fazer (valk. väh. 12 %)	340 ↔
Raisio	360 ↔
■ Rehuvehnä	
Agrimarket	224-226 ↔
A-Rehu	227 ↔
Avena	220 ↓
Kesko 2)	218-227 ↔
Kinnusen Mylly	215 ↔
Raisio	219-227 ↓
Y-maatalous	220 ↓
■ Luomurehuvehnä	
Agrimarket	275 ↔
Raisio	280 ↔
■ Rehuohra	
Agrimarket	197-210 ↔
Alta	210 ↔
A-Rehu	210 ↔
Avena	195-210 ↔
Genencor International - entsymiohra	210 ↔
Kesko 2)	200-205 ↔
Kinnusen Mylly	215-220 ↔
Raisio	210-220 ↔
Y-maatalous	200-210 ↔
■ Mallasohra	
Agrimarket 4)	230 ↑
Avena	222-230 ↑
SGC (Prestige)	210 ↔
Viking Malt	230 ↔
(mallas- ja entsymiohra)	
■ Luomumallasohra	
Agrimarket	400
Raisio	400 ↔
Viking Malt	410 ↔
Luomuohra	
Agrimarket	330 ↑
Kinnusen Mylly	305 ↔
Raisio	310 ↔
■ Suurimo-ohra	
Agrimarket	220 ↔
Raisio	220 ↔
■ Rehukaura	
Agrimarket	183 ↔
-vientä	190-196 ↔
A-Rehu	183 ↔
Avena	181-193 ↔
Kesko 2)	188-195 ↔
Kinnusen Mylly	187 ↔
Raisio	180-188 ↔
Y-maatalous	195 ↔
■ Suurimokaura	
Helsingin Mylly	200 ↔
Myllyn Paras	205 ↔
Raisio	196-209 ↔
■ Luomukaura	
Agrimarket	285 ↔
Avena	255 ↔
Helsingin Mylly	270 ↔
Kesko 2)	285 ↔
Polar bio oats	300 ↔
Raisio	300 ↔
■ Luomurehukaura	
Agrimarket	255 ↔
Kinnusen Mylly	260 ↔
Raisio	270 ↔
■ Ruis	
Agrimarket	225 ↔
Avena	225 ↔
Fazer 5)	230 ↔
Kinnusen Mylly 6)	232 ↔
Myllyn Paras	230 ↔
Raisio	227 ↔
■ Luomuruuis	
Agrimarket	385 ↔
Fazer	405 ↔
Helsingin Mylly	380 ↔
Kinnusen Mylly	400 ↔
Raisio	380 ↔
■ Kevätrypsi ja -rapsi	
Avena	467-475 ↑
Raisio	466-475 ↓
■ Luomurypsi ja -rapsi	
Raisio	650 ↔
■ Härkäpapu	
Agrimarket	270 ↔
Raisio	300 ↔
■ Luomuhärkäpapu	
Agrimarket	370 ↔
Kinnusen Mylly	375 ↔
Raisio	380 ↔
■ Rehuherne	
Agrimarket	240 ↔
Raisio	280 ↔
■ Luomurehuherne	
Agrimarket	370 ↔
Raisio	380 ↔

Hinta nousut ↑ pysynyt ennallaan ↔ laskenut ↓ viikon takaisesta.

1) Sako vähintään 180.

2) Hinnasta vähennetään välityspalkkio.

3) Valkuainen vähintään 12 %.

4) Barke, Tipple.

5) Sako vähintään 60.

6) Sako vähintään 80, hlp 71.

(Hintatiedot ostajilta)

Suomalainen maatalous etujoukkona sopeutumisessa ilmastomuutokseen

Ilmastomuutos lisää ääri-ilmiöitä samalla kun se nostaa maapallon lämpötilaa. Muutokset osuvat ensin pohjoiseen pallonpuoliskoon, missä lämpeneminen on nopeinta. Täällä tarvitaan myös maatalouden sopeuttamiskeinoja pikaisesti.

”Terminen kasvukausi pitenee lämpenemisen myötä. Se avaa uusia näkyviä satoisuudelle ja viljelymuotojen monipuolistamiselle. Muutos tuo myös uusia kasvitautoja ja peltojen tuholaisia tullessaan”, professori Pirjo Peltonen-Sainio Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksesta sanoo.

”Uusia lajikkeita on kehitettävä uusiin olosuhteisiin. Lajikkeet on kehitettävä Suomessa. Valon määrä ei muutu. Meillä on edelleen pitkät valoisat päivät kas-

vukautena. Emme tulevaisuudessaakaan voi hyödyntää koko termistä kasvukautta. Voimme sen sijaan aikaistaa kylvöjä”, Peltonen-Sainio sanoo.

Muutokset eivät tapahdu hypäyksinä. Kehitys on hidasta ja vaihtelevuutta on odotettavaa.

Vedet hallintaan

Syysadanta ja eroosioriskit lisääntyvät ilmastomuutoksen myötä. Vastaavasti kasvukaudella saattaa olla hyvinkin kuivaa.

”Vettä ja ravinteita pitäisi olla saatavilla tasaiseen tahtiin kasvukauden aikana. Siksi peltojen vesitalous pitää saada hallintaan”, Peltonen-Sainio kuvailee maatalouden haasteita.

Elykeskukset arvioivat tuoloin, että satovahinkoja saatetaan ilmoittaa peräti 61 000 hehtaaria.

Vuosina 2000-2011 satovahinkoala on ollut keskimäärin 32 200 hehtaaria. Siihen verrattuna tämän vuoden peruna-alasta, prosenttia suurempi, Maaseutuvirastosta kerrotaan. Myös

Yksi hankala tulvavuosi pilaa maan rakennetta moniksi vuosiksi. Ongelma on suuri savimailla.”

Lämpenemisen myötä olosuhteet uusille tuholaisille ja kasvi-taudeille tulevat suotuisemmiksi. Se tarkoittaa, että torjunnat on aloitettava aikaisemmin ja niitä on tehtävä useampia.

”Varsinaisille torjunta-aineille voidaan hakea muitakin vaihtoehtoja, kuten viljelykierto ja maanpeitteen käyttö”, Peltonen-Sainio kuvailee edessä olevia haasteita ja muistuttaa, että luomuviljelyssä sekä viljelykiertoa että ravinteiden kierrätystä on kehitetty.

”Täytyy ratkaista, mistä kaste-luvisi saadaan ja miten estetään peltojen rakenteen heikkene-

minen. Yksi hankala tulvavuosi pilaa maan rakennetta moniksi vuosiksi. Ongelma on suuri savimailla.”

Lämpenemisen myötä olosuhteet uusille tuholaisille ja kasvi-taudeille tulevat suotuisemmiksi. Se tarkoittaa, että torjunnat on aloitettava aikaisemmin ja niitä on tehtävä useampia.

”Varsinaisille torjunta-aineille voidaan hakea muitakin vaihtoehtoja, kuten viljelykierto ja maanpeitteen käyttö”, Peltonen-Sainio kuvailee edessä olevia haasteita ja muistuttaa, että luomuviljelyssä sekä viljelykiertoa että ravinteiden kierrätystä on kehitetty.

”Täytyy ratkaista, mistä kaste-luvisi saadaan ja miten estetään peltojen rakenteen heikkene-

minen. Yksi hankala tulvavuosi pilaa maan rakennetta moniksi vuosiksi. Ongelma on suuri savimailla.”

Lämpenemisen myötä olosuhteet uusille tuholaisille ja kasvi-taudeille tulevat suotuisemmiksi. Se tarkoittaa, että torjunnat on aloitettava aikaisemmin ja niitä on tehtävä useampia.

”Varsinaisille torjunta-aineille voidaan hakea muitakin vaihtoehtoja, kuten viljelykierto ja maanpeitteen käyttö”, Peltonen-Sainio kuvailee edessä olevia haasteita ja muistuttaa, että luomuviljelyssä sekä viljelykiertoa että ravinteiden kierrätystä on kehitetty.

”Täytyy ratkaista, mistä kaste-luvisi saadaan ja miten estetään peltojen rakenteen heikkene-

minen. Yksi hankala tulvavuosi pilaa maan rakennetta moniksi vuosiksi. Ongelma on suuri savimailla.”

Voit kommentoida juttua Maaseudun Tulevaisuuden verkkolehdessä osoitteessa www.maaseuduntulevaisuus.fi.

JUHAN REKU

HIA SJÖBLOM